

Tiskový materiál k filmu

PŘES KOSTI MRTVÝCH

AGNIESZKA
MANDAT

MIROSLAV
KROBOT

**PŘES
KOSTI
MRTVÝCH**

FILM
AGNIESZKY
HOLLAND

V KINECH OD 20. DUBNA

 Silver Bear
67 Internationale
Filmfestspiele
Berlin
Alfred Bauer Prize

Premiéra: 20. 4. 2017

PŘES KOSTI MRTVÝCH

Polsko, ČR, Německo, Švédsko, Slovensko, 2017, 128 minut

Režie: Agnieszka Holland

Scénář: Agnieszka Holland, Olga Tokarczuk

Hrají: Agnieszka Mandat, Wiktor Zborowski, Miroslav Krobot, Jakub Gierszał

Kamera: Jolanta Dylewska, Rafał Paradowski

Hudba: Antoni Komasa-Łazarkiewicz

Střih: Pavel Hrdlička

Producenti: Krzysztof Zanussi, Janusz Wachala (Tor Film Production) / PL

Koproducenti: Pavla Janoušková Kubečková, Tomáš Hrubý (nutprodukce, s.r.o.) / CZ, Jakub Viktorín (nutprodukcia) / SK, Heimatfilm / DE, Chimney/ SWE, Česká televize

Distributor: CinemArt

Premiéra: 20. 4. 2017

Žánr: drama / thriller

Stopáž: 128 minut

Formát: 2D DCP

Přístupnost: nevhodné pro děti do 12 let

O FILMU

Skrze energickou a značně excentrickou postavu Janiny Dušejkové (**Agnieszka Mandat**), učitelky angličtiny v důchodovém věku, sledujeme vzrůstající hrůzu malé osady na polsko-českém pohraničí, ve které se v rychlém sledu stane několik záhadných vražd bez jasně vysvětlitelné logiky nebo motivu. Hrůza a zděšení z vražd kontrastují s obecným nezájmem, který doprovází masové vybíjení divoké zvěře v právě probíhající lovecké sezóně. Dušejková je nejen milovnicí zvířat, ale také ochránkyní všech divných a 'jiných' obyvatel Kłodzské kotliny, kde se příběh odehrává. Skrze Dušejkovou začínáme v příběhu postupně odhalovat, kdo stojí za prapodivnými vraždami a jak souvisí s vyvražďováním zvěře.

„Náš film by mohl nést název: Tahle země není pro staré ženy. Svět, ve kterém žijeme a kde se tento příběh odehrává, je takovým místem. Hlavní postava je upřímná, vášnivá, štedrá, inteligentní, ale i šílená. Šílená vzteky, posedlostí zvířaty a soucitem k marginalizovaným lidem. Překypuje rebelií a rozhořčením,“ říká k filmu jeho **respektovaná a oceňovaná polská režisérka Agnieszka Holland**, která má na svém kontě **tři nominace na Oscara**. Agnieszka Holland film natočila na motivy knižního morálního thrilleru spisovatelky Olgy Tokarczuk *„Svůj vůz i pluh ved' přes kosti mrtvých“* (vydáno v nakladatelství Host v roce 2010).

Originální detektivka s prvky černé komedie ***Přes kosti mrtvých*** byla představena v hlavní soutěži **67. ročníku prestižního festivalu Berlinale**, odkud si odnesla **Cenu Alfreda Bauera a tedy i Stříbrného medvěda**. Jeden z kritiků **Patrick Wellinski (z rozhlasové a televizní stanice RBB)** film na Berlinale ocenil **čtyřmi hvězdičkami z možných pěti**: *"Ve své škaradě dobré náladě, svém ekologickém poselství a silném obsazení je Přes kosti mrtvých určitě jedním z nejnapínavějších a nejpozoruhodnějších filmů letošní soutěže"*.

Natáčení filmu se uskutečnilo v Kladsku, ve městě nacházejícím se blízko polských hranic. Točilo se také v českém pohraničí na Broumovsku, např. závěrečná scéna filmu či scéna Svatohuberské mše v kostele Sv. Petra a Pavla v Broumově. V Česku se rovněž vytvářely vizuální efekty ve společnosti **UPP** a točily se zde záběry divoké zvěře, které hrají v temném a mystickém podobenství klíčovou roli. Na scénáři filmu s Agnieszkou Holland spolupracoval **scenárista Štěpán Hulík**, **stříhačem** filmu byl **Pavel Hrdlička** a **jednu z důležitých rolí ve snímku ztvárnil Miroslav Krobot**. Všichni jmenovaní spolupracovali s Agnieszkou Holland již na oceňované sérii *Hořící keř* (2013), která také vznikla v česko-polské koprodukcii. **Miroslav Krobot prozradil, jaké bylo přijetí filmu *Přes kosti mrtvých* na letošním Berlinale**: *„Přijetí bylo hodně vstřícné, filmaři a diváci vyjádřili Agnieszce Holland své sympatie už před promítáním. Potlesk byl dlouhý a troufám si říct, že film opravdu zaujal“*.

Film byl podpořen **Státním fondem kinematografie** a **koprodukovala ho Česká televize**. **Hlavní dramaturg Filmového centra Jaroslav Sedláček z České televize o spolupráci na filmu prohlásil:**

„Krajina se svými tajemstvími, bolestmi, traumaty i mýty, svérázní obyvatelé, pohnuté lidské osudy a do toho přibývající mrtví jeden za druhým. Projekt Agnieszky Holland jsme vnímali nejen jako portrét krajiny na polsko-českém pomezí a bolavou zprávu o naší minulosti, ale hlavně jako provokativní rozpravu o naší neutěšené současnosti a blízké budoucnosti, do které se řítíme větší rychlostí, než si sami myslíme. Cítili jsme tu potenciál velkého evropského artového filmu a jsme rádi, že jsme se nemýlili.“

O TVŮRČÍCH

AGNIESZKA HOLLAND (1948), režisérka a spoluscenáristka

Respektovaná a oceňovaná režisérka a scenáristka, která má na svém kontě tři nominace na Oscara, pochází z Varšavy. Na konci 60. let studovala na pražské FAMU, zažila atmosféru Pražského jara 1968 a řadu osobností, které se po roce 1989 stali symboly svobody a demokracie (FAMU absolvovala v roce 1971). Její začátky asistentky režie jsou spojeny s legendami polské kinematografie: s Andrzejem Wajdou a Krzysztofem Zanussi. Debutovala psychologickým dramatem *Provinční herci* (1980), metaforou na tehdejší politickou situaci v Polsku, které se stalo důležitým dílem tzv. kina morálního neklidu, oceněné na festivalu v Cannes Cenou mezinárodní kritiky. Po vyhlášení výjimečného stavu v Polsku Agnieszka Holland emigruje a i ve svobodných podmínkách natáčí společensko-politicko-morální snímky. Drama o osudech židovských žen v čase druhé světové války *Hořká sklizeň (Bittere Ernte)*, 1985, realizované v západoněmecké produkci, zaznamenalo její první nominaci na Oscara za nejlepší zahraniční film. Následoval thriller *Jak zabít kněze (To Kill a Priest)*, 1988, skutečný příběh kněze Jerzyho Popieluszka umučeného polskou tajnou policií. Proslulý se stal snímek vyprávějící o židovském chlapci, kterému se podařilo přežít nacismus i stalinské represe ve válečném dramatu *Evropa, Evropa (Europa, Europa)*, 1990. Tento groteskní, místy absurdní příběh z doby totality natočený podle skutečné události získal Zlatý glóbus a byl rovněž nominován na Oscara v kategorii nejlepší zahraniční film. K židovské tematice se navrátila také v posledním snímku nominovaném na Oscara za nejlepší zahraniční film *V temnotě (In Darkness)*, 2011). Z její pestré filmografie, kterou Agnieszka Holland natáčí v USA, Polsku, ale i u nás, stojí za pozornost životopisná dramata *Úplné zatmění* s excelujícím Leonardo DiCapriem (1995) a *Ve stínu Beethovena* (2006), dále oceňovaná televizní série *Hořící keř* (2013), ověčená cenou za nejlepší režii pro Agnieszka Holland v rámci Cen české filmové kritiky a Českých lvů.

Co bylo hlavním impulsem k natočení knižní předlohy Olgy Tokarczuk *Svůj vůz i pluh ved' přes kosti mrtvých*?

Je to detektivka, podobenství a zároveň hořký obraz našeho světa, kde jsou lidé i zvířata, staří i slabí, bezbranní vůči brutalitě a blbosti. Bezbranní být nechtějí, takže příběh představuje takovou fantazii pomsty trochu jako v Tarantinových filmech. Zaujalo mě taky, že hrdinkou je žena mé generace. Je pošetilá a většina mých kamarádek je bláznivá, takže se s ní plně ztotožňuji. Zajímá mě styl příběhu, má v sobě českou citlivost a anarchismus. Olga Tokarczuk - jako mnoho polských spisovatelů - je českou kulturou fascinována a v téhle knížce je to cítit.

Jak probíhala konkrétní spolupráce na scénáři se spisovatelkou Olgou Tokarczuk a za českou stranu se Štěpánem Hulíkem? Nakolik bylo náročné převést její román na filmové plátno?

Tvorbu Olgy Tokarczuk mám moc ráda a zdálo se mi vždy, že její literatura je pro filmaře inspirací: její smyslovost, vytváření nových světů... Ovšem její romány jsou těžké pro adaptaci - struktura je příliš složitá pro tak primitivní médium, jakým je film. Kniha má poměrně silnou dějovou linku, výraznou hrdinku, která mě hned okouzila a téměř detektivní zápletku. Zaujalo mě téma (anarchistický, feministicko-ekologický thriller s prvky černé komedie), excentrická hrdinka a forma, která byla pro mě osobně velkou výzvou.

Avšak nešlo o typické psychologické drama, ale směsici různých žánrů. Zdálo se nám s Olgou, že adaptace bude jednoduchá, ale byly jsme stále nespokojené, i když spolupráce probíhala velmi harmonicky. A v tomto stádiu se na naše přání a žádost producenta zapojil Štěpán Hulík, který nad tím naším scénářem usedl, udělal nutnou úpravu a dovršil naši práci. Vypadalo to tak, jako by umyl špinavá okna v tom našem domečku a mohlo se tam rázem dostat světlo... Štěpán je nejen talentovaný, ale i

velkorysý muž.

Film se odehrává v česko-polském pohraničí, na území Kladského pomezí, jak zde s touto mystickou krajinou pracujete?

Fakt, že příběh se odehrává v trojúhelníku - českém, polském a německém - mu dává zvláštní příchuť. Krajina je nostalgická a smyslová zároveň. Čechy se našim filmovým hrdinům jeví jako ráj, kde je všechno lepší a lidštější.

Jaký máte Vy osobně s Olgou Tokarczuk vztah k tomuto tajuplnému místu našich společných hranic?

Olga tady delší dobu žila, teď tu má dům, do kterého často jezdí. Pro ni je to zcela mystické místo, kde vrstvy přírody a dějin se kloubí dohromady, krása se zde střídá s mraky. Snažily jsme se tuto jedinečnou atmosféru převést i do filmu.

Často se navracíte do Čech (naposledy s brilantním projektem *Hořící keř*), i v tomto filmu se objevil český štáb (včetně střihače Pavla Hrdličky), postprodukce se uskutečnila v UPP. Co Vás zde v České republice láká?

Já jsem tak trochu Češka i Slovenka. Těch pět let na FAMU bylo pro mne základní životní, politickou a uměleckou zkušeností, která se stala součástí mé totožnosti. V Čechách se cítím občas lépe než v Polsku, mám zde hodně přátel a česká kultura mě vždy inspirovala. A se střihačem Pavlem Hrdličkou a Borisem Masníkem z UPP mám skvělé lidské i umělecké porozumění.

Jak probíhalo obsazení hlavních rolí: Agnieszky Mandat a Miroslava Krobota, se kterým jste spolupracovala již na *Hořícím keři* a zde se představí v netypické milostné dvojici s Agnieszkou Mandat.

Mirek byl obsazen velmi brzo. Já prostě miluji se na něj dívat, ráda bych ho měla v každém svém filmu a v tomto případě se mi zdál nezbytný. Mirek mile souhlasil, dokonce se naučil v polštině šileně složité dialogy. Agnieszka naopak přišla do projektu na poslední chvíli, měla to hrát původně jiná herečka, Agnieszka se mi zdála příliš mladá a hezká pro roli (pokud chcete vědět proč, podívejte se na fotky z Berlinale, nikdo ji tam nepoznal!). Ona debutovala v mém prvním filmu *Provinční herci* (1980), kde nakonec celá její linka byla vystřižena. Pak se Agnieszka soustředila na práci na divadle a hlavní roli ve filmu si nezahrála. Na filmových zkouškách do *Přes kosti mrtvých* dopadla ale skvěle, tak jsem ji mohla dát satisfakci za to zklamání před téměř čtyřiceti lety. Teď si ani já ani Olga neumíme představit jinou hlavní hrdinku.

Film byl natáčen v různých ročních obdobích, s namáhavými scénami se zvířaty, co bylo pro Vás na natáčení nejobtížnější?

Bylo to těžké natáčení a bez pomoci Kasii Adamik, která režírovala velkou část filmu a některé nejtěžší scény, bych to tak svižně nezvládla. O zvířata se také starala ona. Nejtěžší byl pro mě (fyzicky) mráz a noc. Ale naštěstí se rychle zapomíná na přemrzlé prsty a frustraci, že nemůžeme natočit všechno, jak chceme.

Jakou obrazovou koncepci snímku jste s kameramany zvolila?

Věděli jsme, že výsledek má být pocitový, smyslový film, blízko lidí a zvířat, krása přírody má být viditelná a natočena subjektivním pohledem - očima hrdinky. Koncept se ale rodil ještě během natáčení a na filmu se podílelo nezvykle několik kameramanů. Kromě Jolanty Dylewske, hodně toho natočil Rafał Paradowski, ale také Tomasz Naumiuk i Slovák Tomáš Juríček. Takže to byla skutečně skupinová tvorba a Jolanta Dylewska to nakonec vše sjednotila.

Ve filmu zní výrazná emotivní hudba, jaký byl výběr hudby?

Již na několika posledních filmech jsem pracovala s Antoni Komasa-Łazarkiewiczem a velmi dobře si rozumíme. Tento typ filmu byl žánrově a stylisticky složitější, naše spolupráce byla delší a bouřlivá. Bylo hodně verzí hudby a věděli jsme, že i muzika je trochu hrdinou filmu a rozhoduje o vnitřním a vnějším rytmu snímku. Velmi pomocná byla i jeho žena Mary Komasa, hudební spolupracovnice. My tři jsme se společně se střihačem Pavlem Hrdličkou scházeli v mém bretaňském domě a často do noci diskutovali o podobě hudby. Nahrávka se konala v Bratislavě a míchačky ve Švédsku. Takže to byla skutečná evropská práce.

Ve filmu je důležitý postoj katolické církve vůči masovému vybíjení a masakrování divoké zvěře v probíhající lovecké sezóně. Nakolik je tato situace aktuální v současném Polsku?

Olga Tokarczuk napsala knihu před devíti lety. My jsme začali film připravovat před čtyřmi lety. Tehdy se nám nezdálo, že dvě hlavní témata: ekologie - práva zvířat a situace žen jsou obzvláště aktuální. Mezi tím se ale změnila vláda v Polsku (podobně laděná i v USA) a ukázalo se, že práva žen a ekologie jsou jejich hlavními nepřáteli. Takže náš film, tato pohádka o hněvu slabých, se stala politickou událostí.

V katolickém kostele jsou dva modely teologie vůči naší přírodě a chování ke zvířatům. První františkánský: Bůh nám dal zem, abychom se o ni starali, kde zvířata jsou našimi mladšími bratry. Druhý model je paternalistický - nadřazený, kdy máme mít vládu nad přírodou a můžeme si s ní dělat, co chceme včetně zvířat. Bohužel ten druhý model je v polském kostele přesahující a církve je teď blízko vládě. Takže vláda i církve ve filmu obrazně vyjadřují - symbolizují „lovce“.

Ve snímku je obsažen černý humor, který má v české kinematografii velkou tradici již od 60. let 20. století, inspirovala jste se při studiu na pražské FAMU díly filmařů slavné české nové vlny?

O tomto filmu říkám, že je to můj nejvíce „český“ film. Jsem moc ráda, že tento černý humor funguje! Určitě česká kinematografie mi zde byla inspirací.

Jedním z producentů filmu je legendární polský režisér Krzysztof Zanussi, jak probíhala spolupráce s ním, a mluvil Vám do režijního řemesla?

Krzysztof je přítel, po škole jsem jako asistentka režie začínala právě na jeho filmu *Iluminace* (1973) a teď mi opět ukázal svou maximální důvěru a velkorysost. Jeho úvahy byly věcné a diskrétní, jsem mu za vše moc vděčná.

Film se setkal s velkým ohlasem na letošním 67. ročníku Berlinale, kde byl uveden v prestižní hlavní soutěži společně s ostatními devíti snímky, co bylo podle Vás důvodem výběru titulu a jaká byla reakce zahraničních diváků na Berlinale?

Reakce na Berlinale byla opravdu skvělá, nejen od Němců a ostatních Evropanů, ale i od hostů z Ameriky a Asie. Začínají mi odtamtud přicházet pozvánky i na různé festivaly. Důvod výběru našeho filmu znají organizátoři festivalu. Co jen vím, že náš snímek měli moc rádi. Dieter Kosslick (ředitel Berlinale) mi zavolal hned, jak ho zhlédl a byl skutečně nadšen. Myslím si, že hodnotou tohoto snímku je jeho nepředvídatelnost: opakovalo se, že takový film ještě neviděli.

Pokud byste měla pozvat české diváky do kina, v čem bude Váš nový film pro ně zajímavý?

Já věřím, že pro Čechy zajímavý bude. Vycházím přitom z toho, že spoustu věcí cítím stejně jako Češi a není náhodou, že jsem se do tohoto projektu zamilovala hned po dokončení *Hořícího keře*. A téma, které ztvárňujeme je univerzální a pojednáváme ho s

humorem, který bude patrně v Česku srozumitelnější než v Polsku.

Jaké máte další filmové plány, co pro své fanoušky chystáte?

Připravuji tři filmové projekty (jeden z nich v Čechách) a dva televizní, půjde o evropské minisérie. Uvidíme, který bude první "ready to go", pak začnu o něm ráda vyprávět!

MIROSLAV KROBOT (1951), role Borose Schneidera

Uznávaný divadelní režisér, dramatik, dlouholetý umělecký šéf pražského Dejvického divadla (v letech 1996 – 2014) a herec pochází se Šumperka. Za divadelní tvorbu a herecké počiny získal řadu prestižních ocenění. Na filmové půdě herecky debutoval rolí bezradného otce v tragikomedii Petra Zelenky *Příběhy obyčejného šílenství* (2005). Zlomovým filmem na mezinárodním poli byla hlavní role Miroslava Krobota v mystickém dramatu maďarského režiséra Bély Tarra po boku Tildy Swinton *Muž z Londýna* (2007). Dále se objevil ve filmech (výběr z filmografie): v animovaném oceňovaném počínu *Alois Nebel* (2011), v komediích *Okresní přebor – Poslední zápas Pepika Hnátky* (2012) a *Revival* (2013). S významnou polskou režisérkou Agnieszkou Holland spolupracoval na televizní sérii *Hořící keř* (2013) a naposledy na filmovém dramatu *Přes kosti mrtvých* (2017). Věnuje se rovněž filmové režii, debutoval tragikomedií *Díra u Hanušovic* (2014), dále si zahrál v řadě televizních seriálů včetně komediálního divácky úspěšného sitcomu *Čtvrtá hvězda* (2014), který také režíroval společně s Janem Prušinovským.

Představte ve stručnosti svou postavu etymologa Borose Schneidera a co bylo tím hlavním impulsem pro přijetí role ve snímku *Přes kosti mrtvých*?

Boros Schneider je etymolog z Olomouce, který zkoumá brouky v polském Slezsku. Je Čech, ale mluví polsky. Přijede na motorce s přívěsem a za dramatických okolností se seznámí s hlavní hrdinkou filmu. Jistý čas zůstane po jejím boku, a když dokončí studium kolonie „zmiotka szkarlatnego“ zase odjede. Možná je to extrémně zaujatý vědec, možná se mu víc než brouci líbí ženy, možná je zbabělec a nejspíš všechno dohromady.

V čem Vás zaujal scénář Agnieszky Holland a Olgy Tokarczuk?

Scénář mě zaujal svojí žánrovou jedinečností a neuchopitelností. Humorem, i tím jak odvážně a originálně pojmenovává společenská témata.

Film se odehrává v syrovém a temném prostředí česko-polského pohraničí a v polském Kladsku. Znal jste tuto oblast již dříve a v čem Vás osobně tento kraj fascinuje?

Prostředí Kladska znám velmi dobře, protože pocházím z české strany bývalých Sudet. Vlastně jsme točili z českého pohledu na polských svazích Kralického Sněžníku. Sudety vypadají zasmušile, dramaticky a opuštěně, protože se v nich možná odrážejí jejich stejně zasmušilé a dramatické dějiny. Jsou to hory s duší.

S Agnieszkou Holland spolupracujete již podruhé po oceňované sérii *Hořící keř*, jak komunikuje s herci? Pokud její režijní řemeslo porovnáte s ostatními tvůrci, což můžete posoudit i sám jako režisér.

Spolupráce s Agnieszkou je dána jejími zkušenostmi, odpovědností a uměleckými kvalitami. Moc toho říkat nemusí, protože to umí zařídit tak, aby všichni snažili dostat ze sebe to nejlepší.

Jak probíhalo natáčení s Vaší partnerkou polskou herečkou Agnieszka Holland, se kterou jste ve filmu rozehráli svéráznou milostnou dvojici?

Být Borosem Schneiderem, zůstanu v Polsku po jejím boku.

V této originální detektivce s prvky černé komedie je přítomen černý humor, což vnímám jako typickou českou záležitost, byl to vklad české strany štábu – českých tvůrců podílejících se na snímku?

Neumím posoudit, protože jsem u přípravy scénáře nebyl. Ale po přečtení románu Olgy Tokarczuk mě kromě jiného prolétlo hlavou, že musí mít ráda Franze Kafku.

Film se točil v angličtině, v polštině, s Vámi Agnieszka Holland mluvila v češtině, nezpůsobilo to nějaké komické situace? Jak vzpomínáte na natáčení?

Všichni se tvářili seriózně, i když je moje polština musela rozesmávat...

Stát si za svým přesvědčením, bojovat o svůj názor, což se ve výsledku vyplatí, to je hlavní téma morálního dramatu *Přes kosti mrtvých*, jak tento přístup k životu vnímáte Vy osobně?

Nejsem si jistý, že se to hlavní hrdince vyplatilo a mravnost filmu nevidím jen v postoji hlavní postavy, ale daleko víc v morálním apelu celého filmu.

Zúčastnil jste se tento rok slavnostní světové premiéry na filmovém svátku na Berlinale, jaké zde bylo přijetí snímku u zahraničního publika?

Přijetí bylo hodně vstřícné, filmaři a diváci vyjádřili Agnieszce Holland své sympatie už před promítáním. Potlesk byl dlouhý a troufám si říct, že film opravdu zaujal.

Co byste vzkázal českým divákům, na co se můžou na jaře v kinech těšit?

Především je to dobrý film, který nenechává diváky v klidu. Je záměrně provokativní a po vizuální stránce atraktivní.

Na jakých dalších projektech právě teď pracujete?

Dokončuji v postprodukci svůj film *Kvarteto* a připravuji divadelní projekt souborů La Putyky a Dejvického divadla, který se bude hrát na Jatkách.

ŠTĚPÁN HULÍK (1984), scenárista

Pochází z Uherského Hradiště. Vystudoval filmovou vědu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a scenáristiku a dramaturgii na pražské FAMU. V roce 2013 scenáristicky debutoval třídílnou minisérií *Hořící keř* režisérky Agnieszky Holland (vytvořenou v produkci HBO) líčící případ sebeupálení studenta Jana Palacha v roce 1969 na protest proti okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy. Za práci na *Hořícím keři* získal dvě ocenění Cen české filmové kritiky za nejlepší scénář a objev roku a dále Českého lva za nejlepší scénář. V roce 2016 dokončil původní osmidílný dramatický seriál pro HBO s názvem *Pustina*, který byl uveden v premiéře na filmovém festivalu v Torontu a v letošním roce oceněn Cenou české filmové kritiky v kategorii Mimo kino a Českým lvem za nejlepší televizní seriál roku 2016. Kromě scenáristiky se Štěpán Hulík věnuje i filmové historii, vydal knihu *Kinematografie zapomnění* (2011) mapující období tzv. normalizace v letech 1969 - 1989 v československém filmu. Za knihu získal cenu Magnesia Litera pro objev roku a zvláštní cenu poroty cen Českého filmového a televizního svazu FITES. Spolupracoval na televizním cyklu *Těžká léta československého filmu* (2013) opět zpracovávající téma normalizace.

V jaké fázi jste vstoupil do filmového projektu *Přes kosti mrtvých*?

Agnieszka mě oslovila ve chvíli, kdy už měly s Olgou Tokarczukovou hotovou pokročilou verzi scénáře a všechna zásadní scenáristická práce již byla odvedená. Jak to Agnieszka sama pojmenovala na tiskové konferenci na Berlinale: postavily s Olgou dům, a když ho dokončily, zjistily, že přes okna není pořádně vidět ven, a tak se obrátily na mě, abych jim pomohl ta okna umýt.

V čem se Vás upoutala knižní předloha Olgy Tokarczuk?

Na knize Olgy Tokarczukové mě bavila nezvyklá detektivní linie, kdy se zdá, že za páchanými vraždami mohou skutečně stát zvířata. Když si to nahlas řeknete, zní to jako absurdní nesmysl. Ale autorce se v knize podařilo vybudovat atmosféru, kdy se vám zdá, že to vlastně je možné. Je ale přirozené, že Agnieszku na knize víc zaujaly spíše jiné tematické roviny a ty ve své adaptaci vyzdvihla.

Znal jste tvorbu anglického básníka Williama Blakea? Název knihy je citát z jeho básně.

Dílo Williama Blakea znám, hlavně na gymnáziu jsem jeho básně rád četl. Jako asi řada mých vrstevníků i já jsem se tehdy k němu dostal přes Jarmuschův snímek *Mrtvý muž* a s náladou toho filmu budu mít Blakeovy básně asi už vždycky spojené.

S Agnieszkou Holland pracujete podruhé po oceňované sérii *Hořící keř*, tentokrát šlo o látku ze současnosti, jak probíhá spolupráce na scénáři s ní a je v něčem specifická v porovnání s ostatními režiséry?

Agnieszka je mimořádně velkorysý člověk, který se k autorovi chová s maximálním respektem. Nabízí nápady, vylepšení, ale zároveň respektuje scenáristovu vizi. Naše spolupráce na *Hořícím keři* pro mě osobně nastavila standard toho, jak bych chtěl, aby moje spolupráce s režisérem vypadala. Na scénáři *Přes kosti mrtvých* šlo pochopitelně o zcela jiný proces: jde o původní látku Agnieszky (a Olgy Tokarczukové) a já jsem byl přizván v závěrečné fázi, abych provedl drobné úpravy a zjednodušení.

Ve filmu je důležitý motiv víry, soucitu, odpuštění, postoj katolické církve, což je velmi důležité téma pro Poláky (oproti české ateistické společnosti), nakolik je to vše aktuální pro současnou polskou společnost?

Rád bych doufal, že přinejmenším témata soucitu a odpuštění jsou v dnešních dnech aktuální nejen pro Poláky... Současné dění v Polsku samozřejmě sleduji, jde ale o pohled cizince, který může být v mnohém zkreslený. Jaké jsou opravdu nálady uvnitř polské společnosti, by mnohem spíš dokázaly říct Agnieszka s Olgou. Osobně jsem ale přesvědčený, že každý opravdu dobrý film je univerzální, jeho poselství je pochopitelné a emocionálně působivé i mimo zemi jeho vzniku. Je jasné, že právě téma katolické církve se Poláků dotkne víc než většiny Čechů, ale film rozpracovává také další témata, která jsou naprosto všeplatná.

Chodil jste na natáčení a zasahoval do podoby scénáře?

Obecně platí, že scenárista je na place jen na obtíž. Já se tam zajdu podívat, když cítím, že na to mám právo, když tam vzniká látka, na níž jsem se významně podílel. Můj přínos k tomuto filmu je ale natolik nepodstatný, že by bylo z mojí strany nepřípadné se na natáčení cpát.

Film se odehrává v syrovém prostředí česko-polského pohraničí, kde žijí svérázní jedinci, je portrétem této temné krajiny. Znal jste tuto oblast již dříve a v čem Vás osobně tento kraj fascinuje?

Agnieszka se na mě i na české koproducenty Tomáše Hrubého a Pavlu Kubečkovou

obrátila ve chvíli, kdy jsme všichni společně připravovali pro HBO seriál *Pustina*. Ten je taktéž zasazený do prostředí česko-polského pohraničí, nebylo tedy těžké se na příběh *Přes kosti mrtvých* napojit. Tento kraj nebo obecně oblast někdejších Sudet ve mně vždycky vyvolají dojem, jako bych se octl v zemi nikoho, v krajině bez paměti. Ještě před nějakými osmdesáti lety tady drtivou většinu obyvatelstva tvořili Němci. Ti odešli, byli vyhnáni, jejich dějiny tu skončily a stopy po nich se ztrácejí v krajině. V lesích narazíte na zbytky někdejších vesnic a podle starých ztrouchnivělých lip poznáte, kde stávala náves, podle brčálem zarostlé bažiny odhalíte někdejší obecní rybník. Nepatrné stopy po lidech, jejichž příběhy už nikdo nevypráví, které se ztratily stejně jako jejich nositelé. Pocit nekonečné pomíjivosti.

Stát si za svým přesvědčením, bojovat o svůj názor, což se ve výsledku vyplatí, to je hlavní téma tohoto morálního thrilleru, jak tento postoj vnímáte Vy osobně?

Jenomže za svým názorem si stál taky Caligula, Hitler nebo Stalin. Měli bychom si stát za svým názorem, ale neustále bychom si taky měli znovu a znovu ověřovat, zda je ten náš názor ještě správný a platný. A pokud není, měli bychom to umět sobě i druhým přiznat.

Ve filmu se prolíná několik žánrů, jak byste snímek žánrově zařadil?

Anarchistická crazy komedie s prvky detektivního thrilleru, snad to zní dostatečně šíleně.

Ve snímku je zahrnut černý humor, což vnímám jako typickou českou záležitost - „českou stopu“ ve filmu nebo bylo to naopak, že černý humor byl od začátku obsažen už v předloze?

Všechny humor, který ve filmu je, do něj vnesly obě autorky. Myslím, že mě by v tomto směru snad nikdo ani nepodezřival...

Film byl s úspěchem uveden na letošním prestižním Berlinale, kde jeden z kritiků Patrick Wellinski (z rozhlasové a televizní stanice RBB) film ocenil čtyřmi hvězdičkami z možných pěti: "Ve své škaradě dobré náladě, svém ekologickém poselství a silném obsazení je Přes kosti mrtvých určitě jedním z nejnapínavějších a nejpozoruhodnějších filmů letošní soutěže", co Vy na to?

Bohužel žádný z ostatních soutěžních filmů jsem neviděl, takže nemůžu soudit. Ale jako pochvala to samozřejmě zní hezky.

Pokud byste měl nalákat diváky do kina, co mohou od filmu očekávat?

Řekl bych, že navzdory řadě závažných témat, která zpracovává, je *Přes kosti mrtvých* opravdu zábavný film. Ať už diváci půjdou do kina s jakýmkoli očekáváním, rozhodně se nebudou nudit.

Jaké máte další filmové plány, na čem teď právě pracujete?

Na jednom seriálu a na jednom až dvou celovečerních filmech. Zatím je vše v začátcích a vůbec netuším, kam nás proces tvorby zanesou. Ale je to radost.

KOPRODUCENT FILMU NUTPRODUKCE

Nutprodukce je jedna z předních českých produkční společností. Filmy a seriály vyprodukované v nutprodukci byly mimo jiné nominovány na studentského Oscara, získaly cenu v Cannes, Českého lva a další. Mini série *Hořící keř* byla v roce 2013 zvolena jako kandidát ČR na Oscara a Zlatý Globus a další oceněná mini série *Pustina* získala cenu Českého lva a byla uvedena v Torontu na International Film Festival v rámci Primetime programu.

DISTRIBUTOR FILMU CINEMART

CinemArt a.s. je největší filmová distribuční společnost v České republice zastupující velká americká studia 20th Century Fox, DreamWorks Animation, Universal a Paramount Pictures. Díky tomu byly v uplynulých letech do kin uvedeny filmové blockbustery jako *Mimoni*, *Marťan*, *Deadpool*, *Warcraft: První střet*, *Jurský svět*, *Doba ledová: Mamutí drcnutí*, *Tajný život mazlíčků*, *Padesát odstínů šedi a temnoty*, *Logan: Wolverine*, ale i diváky a kritikou oceňované filmy jako *Dánská dívka*, *Revenant*, *Most špiónů*, *Birdman*, *Anomalisa*, *American Honey* či *Noční zvířata*.

Vedle filmů amerických studií přináší CinemArt divákům také filmy nezávislé produkce, mezi které se řadí například úspěšná německá komedie *Fakjů pane učíteli* a její pokračování, francouzská komedie *Co jsme komu udělali?*, polské válečné drama *Město 44*, společenskou satiru *Už je tady zas* či další oceňované snímky jako jsou *Maggie má plán*, *Kolonie*, *Americká idyla*, *Egon Schiele*, *Krásné dny v Aranjuez*.

Na půdě domácího filmu CinemArt spolupracuje s různými českými produkcemi. V roce 2013 uvedl do kin film *Rozkoš* a animované *Husity*. V roce 2014 to byly snímky *HANY*, u kterého je CinemArt rovněž koproducentem filmu, *Místa*, *Andělé všedního dne* a snímek *My2*. V roce 2016 následovaly filmy *Lída Baarová*, *Rodinný film*, *Řachanda*, *Teorie tygra*, *Ani ve snu!*, *Zloději zelených koní* a *Bezva ženská na krku*. V roce 2017 do kin CinemArt uvede snímky *Pátá Loď*, *Přes kosti mrtvých*, *Křížáček*, *Hurvínek* a *kouzelné muzem* a také unikátní filmovou trilogii *Zahradnictví* Jana Hřebejka a Petra Jarchovského.

Kontakty pro média:

Mgr. Alice Aronová, Ph.D.

+420 603 339 144

aronova@cinemart.cz

Petr Slavík

+420 604 419 042

+420 221 105 250

petr.slavik@cinemart.cz

www.cinemart.cz